

Nr 6.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 27 mars 1953 (nr 97) om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar m. m.

I en den 4 december 1953 dagtecknad proposition, nr 13, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* antaga vid propositionen fogat förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 27 mars 1953 (nr 97) om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar; *dels ock* besluta att staten skall — för ökning av Svenska bostadskreditkassans grundfond — genom fullmäktige i riksgäldskontoret ställa till förfogande svenska statens fyra och en halv procent obligationer, ouppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av femton miljoner kronor med rätt för kassan att taga obligationerna i anspråk i enlighet med bestämmelserna i förordningen om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar.

Berörda författningsförslag är av följande lydelse:

F ö r s l a g

till

förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 27 mars 1953 (nr 97) om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar.

Härigenom förordnas, att 2 § förordningen den 27 mars 1953 om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse:

2 §.

Såsom grundfond för kassan ställer staten genom fullmäktige i riksgäldskontoret till förfogande svenska statens fyra och en halv procent obligationer, ouppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av *fyrtyofem* miljoner kronor.

Grundfundsobligationerna fortfara — — — äro fullgjorda.

Föreslagen lydelse:

Såsom grundfond för kassan ställer staten genom fullmäktige i riksgäldskontoret till förfogande svenska statens fyra och en halv procent obligationer, ouppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av *sextio* miljoner kronor.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Enligt 2 § förordningen den 27 mars 1953 (nr 97) om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar ställer staten genom fullmäktige i riksgäldskontoret till förfogande såsom grundfond för kassan svenska statens fyra och en halv procent obligationer, ouppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av fyrtiofem miljoner kronor. Grundfundsobligationerna fortfar att tillhöra staten, som dock ej äger förfoga över dem för annat ändamål, så länge kassans samtliga förbindelser icke är fullgjorda. I 3 § stadgas, att kassan för sin lånerörelse utfärdar räntebärande obligationer ställda till innehavaren, och att sammanlagda beloppet av kassans utelöpande obligationer icke må uppgå till mera än tio gånger beloppet av grundfonden.

I en den 31 oktober 1953 dagtecknad skrift har *styrelsen för Svenska bostadskreditkassan* hemställt om ökning av kassans grundfond från 45 till 60 miljoner kronor. Styrelsen har därvid framhållit, att kassans upplåningsrätt mot obligationer för närvarande vore begränsad till 450 miljoner kronor. Nettobeloppet utelöpande obligationer hade den 30 september 1953 uppgått till 409 133 500 kronor. Den outnyttjade upplåningsrätten utgjorde följaktligen sistnämnda dag något över 40 miljoner kronor.

Till belysning av frågan i vad mån en marginal på 40 miljoner kronor kunde anses tillfyllest för att möta de låneanspråk, som under den närmaste tiden kunde komma att ställas på bostadskreditinstitutionen, har styrelsen i sin skrivelse intagit följande uppställning.

År	Nettolåneökning (milj. kr.)
1948	29,5
1949	24,1
1950	18,2
1951	43,4
1952	32,0

Styrelsen har vidare upplyst, att nettolåneökningen under de tre första kvartalen 1953 uppgått till 27,9 miljoner kronor. Det vore givetvis icke möjligt att med någon större grad av säkerhet bilda sig en uppfattning om den låneökning, som rörelsen kunde resultera i under den närmaste tiden. Någon anledning att räkna med en minskning i förhållande till lånefrekvensen under 1951, 1952 och den tilländalupna delen av år 1953 syntes emellertid tills vidare icke föreligga. Enligt kassans uppfattning torde man sålunda få räkna med att den nuvarande upplåningsmarginalen komme att vara helt ianspråktagen under senare delen av nästkommande år. Frågan om en ökning av grundfonden syntes därför nu böra upptagas till prövning.

Beträffande avvägningen av det belopp, med vilket grundfonden borde höjas, har styrelsen framhållit, att styrelsen vore väl medveten om kraven på en stram kreditpolitik. Styrelsen ville emellertid understryka, att låneanspråken på bostadskreditinstitutionen liksom på stadshypoteksinstitutionen i främsta rummet vore beroende av omfattningen av det bostadsbyggande, som statsmakterna efter prövning ur bostadspolitiska utgångspunkter funne

vara av den angelägenhetsgrad, att det borde givas utrymme i investeringsplanerna. Styrelsen har även framhållit, att en höjning av grundfonden endast skapade formella förutsättningar för en ökad obligationsutgivning och sålunda i och för sig icke beredde institutionen vidgade kreditgivningsmöjligheter. Kreditgivningens omfattning och inriktning vore beroende av andra faktorer. Med hänsyn till nu anförda omständigheter och då det ur olika synpunkter torde vara önskvärt, att frågan om storleken av grundfonden icke skulle behöva prövas med allt för korta mellanrum, syntes grundfonden nu böra ökas med ett belopp icke understigande 15 miljoner kronor.

Över styrelsens framställning har, efter remiss, yttranden avgivits av *fullmäktige i riksbanken* och *fullmäktige i riksgäldskontoret*. Båda remissinstanserna har därvid förklarat sig icke ha något att erinra mot den föreslagna ökningen av bostadskreditkassans grundfond.

Departementschefen har anfört följande. Enligt gällande regler får Svenska bostadskreditkassans upplåning mot obligationer icke överstiga 450 miljoner kronor. Kassans obligationsskuld uppgick den 30 september 1953 till icke fullt 410 miljoner kronor. Kassans styrelse har beräknat att vid oförändrad lånefrekvens kommer den nuvarande upplåningsmarginalen att vara helt ianspråktagen under senare delen av 1954. Fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret har icke haft något att erinra mot en ökning av grundfonden med av kassans styrelse föreslagna 15 miljoner kronor. Med understrykande av vad som anförts i den föreliggande framställningen därom, att en höjning av grundfonden endast skapar de formella förutsättningarna för en ökad obligationsutgivning och att sålunda kreditgivningens omfattning och inriktning icke påverkas därav, anser jag mig kunna tillstyrka att grundfonden höjes från 45 till 60 miljoner kronor.

För genomförandet av den nu förordade höjningen av grundfonden bör för riksdagen framläggas förslag om ändring i 2 § förordningen om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar. Samtidigt bör föreslås, att riksdagen skall besluta att staten skall — för ökning av bostadskreditkassans grundfond — genom fullmäktige i riksgäldskontoret ställa till förfogande svenska statens fyra och en halv procent obligationer, uppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av femton miljoner kronor med rätt för kassan att i enlighet med bestämmelserna i nyssnämnda förordning taga sagda obligationer i anspråk.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, får hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 2 mars 1954.

På bankoutskottets vägnar:

FRANS SEVERIN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf, Sundvik, Fahlander, De Geer*, Boo*, Eliasson, Strandler* och Svärd;

från andra kammaren: herrar Severin i Stockholm, Schmidt, Nilsson i Landskrona*, Sköldin, Dickson, Gustafson i Göteborg, Gavelin och Persson i Norrby.

* Ej närvarande vid justeringen.